

ISE: Yoruba

KILAASI: SS2

ISORI-ISE: Aroko Pipa

PERIOD(1)

AROKO PIPA

Aroko je ona ibanisoro lai lo oro-enu. Awon baba nla wa lo n paroko laye atijo, yato si ki won ba ara won soro enu. Yoruba maa n lo aroko bi won ba fe soro asiri, ti eni ti won fe so o si wa ni ibomiiran tabi ko si ni arowoto.

Ami ni a maa n lo, ami yii ni yoo jise fun eni ti a ranse si tabi ti a ba soro. O dabii leta kiko lode oni. Ni ti leta, bi o ba je oro asiri, o maa n di ohun ti eni keta n mo, paapaa bi eni ti a ko leta si o ba mo-on-ko-mo-on-ka, ti o si ni lati pe elomiiran lati ka a.

IYATO LAAARIN AROKO ATI ISE RIRAN LILO ORO ENU

1. Ko si aroye sise ninu aroko sugbon a maa n se aroye ninu ise riran oloko enu.
2. Ohun ti ami n duro fun kii yi pada ninu aroko sugbon ninu ise riran oloko enu, eni ti a fise ran le gbagbe lati je awon ise kan.
3. Ninu aroko, eni ti a n fi aroko ranse si kii si nitosi sugbon awon eeyan le ma jina sira ninu ise riran oloko enu.

PERIO (2&3)

AROKO PIPA

AWON OHUN TI A LE FI PAROKO

- i. Ata
- ii. Iyo
- iii. Osun
- iv. Ooya
- v. Aso pupa
- vi. Okuta
- vii. Igbale
- viii. Iye adiye
- ix. Aso ibora
- x. Irukere

- i. Ata: Bi ilu kan ba fi ata ati iyo ranse si ilu miiran, ti ilu naa si mu ata, won n je ki ilu ti o fi aroko ranse mo wi pe ija ni awon fe. Ija ni ata tumo si nibi.
- ii. Iyo: Bi ilu kan ba fi ata ati iyo ranse si ilu miiran, ti ilu naa si mu iyo, won n je ki ilu ti o fi aroko ranse mo wi pe ayo ati alaaafia ni awon fe. Ayo ati alaaafia ni iyo tumo si nibi.
- iii. Osun ati Kannkan: Bi a ba fi osun ati kannkan ranse si okunrin kan ti o wa ni eyin odi ilu. Ohun ti a n so fun ni pe iyawo ti o fi sile ninu oyun ti bimo.

- iv. Ooya: Bi eni kan ba fi ooya ranse si ore re. O n je ki o mo wi pe oun ati ore naa ti pinya, wi pea won ko jumo se ore mo.
- v. Aso pupa: A le ta aso pupo si ibi ti a gbe koto si tabi yika oko. Ise ti a n fi ran ni wi pe o lewu lati de ibi ti aso pupa naa wa, ki a jina sibe.
- vi. Okuta: Bi awon eeyan ba ni ipade nibi kan. Bi won ba ti n debi ipade naa, onikaluku yoo fi okuta si enu ona lati fi han wi pe oun ti de. Iye eeyan ti o ba wa ni yara ipade ni iye okuta ti yoo wa lenu ona.
- vii. Igbale: Eeyan le fi igbale ranse si ore re. Eyi tumo si wi pe o ti gba ese re danu nile re ati wi pe ko fe ri ore naa mo.
- viii. Iye adiye: Bi okunrin kan ba tu iye adiye si ehinkule okunrin miiran, o fi n so fun ki o jawo ninu ajosepo ti o n ba obinrin oun ni.
- ix. Aso ibora: Bi a ba fi aso ibora ranse si enikan, a fi n so fun wi pe ki o maa gbe ibi ti o wa, ki o ma pada wa sile mo.
- x. Irukere: A le fi odidi irukere ranse si eeyan. O tumo si wi pe oye oba kan an.

A le ta eyo irukere ranse si eeyan. Itumo re ni wi pe ki o ma mura sile de ija.